

Nr 616.

Av herr Ohlin m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 227, angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1953/54 m. m.

Det torde bland Sveriges folk råda allmän enighet om att det nuvarande skattetrycket är mycket hårt och att det bör vara en angelägen uppgift för statsmakterna att eftersträva en rimligare skattenivå. Den meningsriktning vi företräder har också under en följd av år sökt verka i denna riktning. Vi har sålunda hävdad att ett lägre skatteuttag för den statliga inkomstskatten borde ha genomförts. Vi har medverkat till tillkomsten av 1949 års skatteutredning, vars arbete ledde till en viss — ehuru enligt vår mening icke tillfredsställande — sänkning av den statliga inkomstskatten från och med innevarande år.

Den kraftiga inflationen under åren 1950—1952 har på grund av den statliga inkomstskattens progressivitet medfört en icke obetydlig — och icke avsedd — skärpning av det reella skattetrycket. Även efter den vid fjolårets riksdag beslutade omläggningen av inkomstskatten är det ett faktum att skattetrycket — till följd av att uttagningsprocenten mot skatteutredningens intentioner fastställdes till 110 och till följd av den med inflationen följande nominella inkomsthöjningen — i ett stort antal fall kvarstår vid en högre nivå än den genom 1947 års riksdagsbeslut avsedda.

Vi har hävdad och hävdar alltjämt att man vid ställningstagandet till frågan om skattetryckets lämpliga höjd särskilt bör beakta de positiva långtidsverkningar på sparande och arbetsvilja, som en reduktion av inkomstskatten kan beräknas medföra. Det är ett oriktigt statistiskt betraktelsesätt att icke ta hänsyn till att en procentuellt obetydlig ökning av den samhälls-ekonomiska framstegstakten genom gynnsammare skatteförhållanden ganska snart leder till en betydande ökning av nationalinkomsten utöver vad den kan väntas bli med lägre sparvilja och mindre lust till särskilda ansträngningar. 1949 års skatteutredning, som starkt underströk det dåvarande skattetryckets hämmande effekt på sparande och arbetsvilja, framhöll de av oss hävdade, positiva långsiktssynpunkterna. Vi anser att dessa alltfört äger giltighet och att de måste komma med i blickfältet även vid det nu aktuella bedömandet.

Enligt av finansministern i propositionen angående komplettering av riksstaten för budgetåret 1953/54 angivna siffror är driftbudgeten i stort

sett balanserad. Med beaktande av att omläggningen av ett visst vägenslag till att omfatta kalenderår mot tidigare budgetår medför att endast en del av det i budgeten upptagna anslaget i realiteten kommer att utgå under nästa budgetår, skulle, framhåller finansministern (sid. 37), budgeten vara överbalanserad med 23 milj. kronor. Härtill kommer å andra sidan en i rikstatsförslaget icke upptagen utgift för riksgäldsfonden av 20 milj. kronor.

Från den meningsriktning vi företräder framhölls det vid årets remissdebatt, att det vore i hög grad angeläget, att man vid driftbudgetens uppgörande sökte åstadkomma utrymme för en sänkning av den statliga inkomstskatten. Vi förklarade oss beredda att under budgetarbetets gång under riksdagen framlägga förslag till sådana omföringar och besparingar att budgetbalans bleve förenlig med en sänkt uttagningsprocent.

Göres en sammanräkning av utfallet av de yrkanden om justeringar av driftbudgeten för nästa budgetår, som vår meningsriktning ställt sig bakom, visar det sig, att driftbudgeten därigenom skulle företett en förstärkning med drygt 100 milj. kronor jämfört med den av finansministern uppgjorda budgeten. Härvid har vi bortsett från intäkterna av bilaccisen, vilken vi yrkat skulle upphöra från den 1 juni 1953. Om denna skatt såsom uppgivits i stället avskaffas före årets slut, kommer intäkterna under nästa budgetår knappast att överstiga 25 milj. kronor. Ersättning för bortfallet av detta belopp kan enligt vår mening erhållas genom disposition av överskottet på automobilskattemedelsfonden.

Vad vidare gäller investeringsavgiften vill vi här endast erinra om att denna gäller investeringar utförda under åren 1952 och 1953 eller de år, för vilka taxering i första instans verkställes 1953 och 1954. Bortsett från förskottsbetalningar, vilkas storlek ej kan beräknas, inflyter intäkterna av avgiften under budgetåren 1953/54 respektive 1954/55. Vi har tidigare tillstyrkt investeringsavgiften för år 1952 och föreslagit dess avskaffande för år 1953. Av det anförda framgår att vårt yrkande om investeringsavgiftens upphävande berör intäkterna under nästa budgetår endast i den f. n. icke beräkneliga utsträckning *förskottsbetalningar* av 1953 års investeringsavgift kommer att äga rum på våren 1954.

Från vår sida har framförts förslag om ändrade grunder för avskrivning av tilläggs- och tertiärlån. Därigenom beredes utrymme för en sänkning av uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten från 110 till 100 utan att budgetbalansen blir försämrad i jämförelse med den kungl. propositionen. En sådan omläggning av avskrivningen är väl motiverad, då det icke finnes tillräcklig anledning att belasta driftbudgeten med stora kapitalanslag, vilka kapitalsummor endast i viss, begränsad utsträckning kan anses vara förlorade. Man har så mycket mindre anledning till en sådan statlig bokföring, om denna skall motivera en eljest onödigt hög beskattning, vars

skadeverkningar på sparande, arbetslust och nationalinkomstens utveckling på lång sikt är uppenbara.

Det har i samband med tidigare skattediskussioner ofta av motståndarna till skattesänkingskravet framhållits, att man inte kan med säkerhet bedöma, vilka skatter som kan behöva uttagas under finansåret närmast efter nästa. Det kan tänkas, att då eller senare en ökning av skattetrycket blir ofrånkomlig t. ex. i samband med en skärpning av det utrikespolitiska läget. Detta är naturligtvis riktigt men utgör knappast tillräckligt skäl att underlåta uttagandet av en sänkt skatt under de år då detta är möjligt. Frågan om skatternas höjd längre fram i tiden är alltid en öppen fråga. Men vi vill som vår bestämda uppfattning framhålla, att finanspolitiken bör inrättas efter att icke använda en högre uttagningsprocent för inkomstskatten än 100 — utom i exceptionella lägen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag om en uttagningsprocent av 110 för hela budgetåret 1953/54 måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall för senare hälften av budgetåret 1953/54, d. v. s. från 1 jan. 1954, utgå med 100 procent av grundbeloppet.

Stockholm den 19 maj 1953.

Bertil Ohlin.

Sven Wedén.

Wald. Svensson.

*O. Malmberg,
Skövde.*

*Filip Kristensson,
Osby.*